(1)

॥ श्री पूतनांतकाय नमः ॥ जयजय जगदंकुरकंदा ॥ सत्यज्ञाना श्रीब्रह्मा
नंदा ॥ सच्चिदानंद अभेदा ॥ जगद्वंद्या श्रीहरी ॥ १ ॥ जयजय गलितभे
द अखिला ॥ परमपुरुषा अतीनिर्मळा ॥ आनंदकोटिब्रह्मांडपाळा ॥
कुसीलीळा अगम्या ॥ २ ॥ नमो अनंगदहनप्रिया अनंगा ॥ सकळ अगांगसा
ळका श्रीरंगा ॥ निर्विकार निर्द्वंदा [illegible] ॥ अक्षय अव्यंगा जगद्गुरू ॥ ३ ॥
नमो महद्भया आदिकारणा ॥ ज[illegible]लया वेदरक्षणा ॥ अविनाशा तुं वैकुं
ठराणा ॥ विषपेउन आक्षया [illegible] धासंपत्तां तेथें ॥ पूतना शोखिली
जगन्नाथें ॥ येशोदा केउ घेवोनि[illegible]नं ॥ सद्गद जाली सप्रेमें ॥ धान्हलोथो
र अरिष्ट टळलें ॥ भगवंतें बाळ वांचविलें ॥ माझें पूर्वपुण्यफळ आलें ॥ विघ्न
नर टळलें तरी चेहें ॥ ६ ॥ नंद तेव्हां ता गोकुळीं ॥ घेवोनि संगें श्रेष्ठ श्रेष्ठ गौळी ॥ राजद्र
व्य द्यावया ते वेळीं ॥ मथुरेसि गेला होता ॥ ७ ॥ अरसो पूतनेचें प्रेत पडिलें ॥ आसमा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2)

च्येकोल्हानढचे ॥ गोळीबहुतमिळाले ॥ परितेंनउचलेकोल्हासी ॥ ८ ॥ विषा
ळप्रेतघोरथोर ॥ ननिघेमंदिराबाहेर ॥ मगआणोनितीक्ष्णकुठार ॥ खांडेंके
लींतयचीं ॥ ९ ॥ वृक्षत्याखांडेंतोडितीबळें ॥ तैसेहस्तचरणवेगळेकेले ॥ ग्रामा
बाहेरसरणारचिलें ॥ बहुतकाष्ठेंआणोनी ॥ १० ॥ मगचेतविलावैश्वानर ॥ मा
सि जिघातलेंप्रेतथोर ॥ आगीं[illegible] ॥ आंबरकवळुंधांवती ॥ ११ ॥ गो १
ळीपाहतीतेवेळां ॥ आगीसंगेंसु[illegible]टला ॥ जनप्राणदेवतासकळा ॥
तरसाजाल्यासुवासें ॥ १२ ॥ पवन[illegible]सआह्लुन ॥ कासयावाच्यासंभावी
ना ॥ तरीपूतनेचेंहृदईजगन्नाथ ॥ क्रीडलाआतीप्रीनें ॥ १३ ॥ हरीचीसच्चिदा
नंदसुवासतनु ॥ जोमायातीतनिर्गुणआतनु ॥ जोनिर्विकारस्फुरातनु ॥ स
कळतनुचासाक्षेपैं ॥ १४ ॥ जोआपोनीसंभवश्रीहरी ॥ जगन्निवासलीळाव
तारी ॥ तोपूतनेच्याहृदयमंदिरीं ॥ आंतबाह्यपूर्णभरला ॥ १५ ॥ म्हणोनिआग्नि

A joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(2A)

संगेंसुवास्येन॥गोकुळींजनजाळेनटस्त॥नंदआलाआकस्मान॥मथुरेहुनते
वेळे॥१६॥लोकीं वर्तमानसांगीतला॥बाळपूर्वभाग्यें वांचला॥नंदसदनाआला
तेवेळा॥सकळगोळ्यांसमवेत॥१७॥तोंयशोदाबैसलीकृष्णघेवोन॥सद्गदी
तकंठसजलनयन॥नंदजवळिआलाधांवोन॥हरीसउचलोनआलिंगी॥१८
वदनसर्वानंदसदन॥नंदपाउआ[illegible]कुन॥म्हणेविघ्नचुकलेंदारुण॥उत्सा
हपूर्णमांडला॥१९॥मंडपद्वारींउभ[illegible]कळुनिसकळब्राम्हण॥गोप्रहिर
ण्यआनंदान॥उत्साहपूर्णनंदक[illegible]॥२०॥नंदासकेसेंवाटलें॥कींजाऊजबु
डतांकोंडलागलें॥कींआम्रतमेघ[illegible]लें॥आपणावरीनिजभाग्यें॥२१॥
मरणकाळींसुधारसजोडला॥कींआनंदाचाध्वजउभारला॥नंदब्रम्हानंदें
धालो॥तोसोहळानवर्णवे॥२२॥कळलेंकंसावर्तमान॥पूतनापावलीमोक्ष
सदन॥दचकलेंकंसाचेंमन॥भयेंकरानव्यापलें॥२३॥मनींम्हणेकायकरूंवि

(3)

चार॥ वैरी होती हळुहळु थोर॥ पेट तूं चालिला वैश्वानर॥ मग नाटोपे विझविता॥१३
वाटे क्षयरोग लागला॥ काळसर्पें गिळिलो मज ला॥ आयुष्यवृक्ष कोडिला॥
उन्मळोन पडेल आता॥१४ म्हणे माझां विषें आंग करपलें॥ गाभे काळें बोला
उपाळविलें॥ माझ्या बळसिंधूचें जळ आटविलें॥ निस्तेज जालें सर्वांग॥१५॥
आसो गोकुळीं नंदमंदिरीं॥ हरी निजविला माजघरीं॥ तों कलथला सव्यां
गावरी॥ आरंभ करी रांगावया॥ ... का आंगावरी कलथला॥ नंदें उत्सा
ह थोर केला॥ वस्त्राभरणें द्विजकुळा॥ ... जाला नंदपें॥१८॥ येके दिवसीं
प्रातःकाळीं॥ सूर्यदर्शन करविलें वनमाळी॥ आंगणीं निजविला ते वेळीं॥
मायादेवी प्रीतीनें॥१९॥ विमळ आस्तपात ळातळप का॥ चरी पहुडला वैकुंठनाय
का॥ उदरावरी सुंदर रच॥ वस्त्रझांकी यशोदा॥२०॥ जगा न देखवत जगजीवन॥ मा
यासास पालीपां घुर्ही॥ ऐसा कृष्ण आंगणीं निजवोन॥ माता गेली घरांत॥२१ २

...Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

नंदही गेला बाहेरी ॥ आंगणीं येकला श्रीहरी ॥ तों शकटासुर दुराचारी ॥ कंसें तयापाठ
वीत ॥ कंस म्हणे शकटासुरा ॥ मी तुझा शत्रु वधी नसाचारा ॥ मी गाईहे ऊनि दुधे
रा ॥ जंव पन नंद आंगणीं ॥ ३३ ॥ श्रीकृष्ण आंगणीं येवकतां ॥ वरी लोटेन आवचिता ॥
कौसें ऐसें ऐकतां ॥ गोरवि लादुराचार ॥ ... तो आंगणीं गुप्तरूप येवोनी ॥ जपत
होता पापरचाणी ॥ येकांत देखोनि ... कृष्णावरी लोटला ॥ ३४ ॥ सरसावोनि स
वेग ॥ रगडुं पाहे हरीचें आंग ॥ जंव कि ... वोनि श्रीरंग ॥ चरण झाडिला आवळी
का ॥ ३५ ॥ नगमस्तकीं पडतां वज्र ... निजाय समग्र ॥ तैसा चरण घातें श
कटासुर ॥ पिष्ट केला हरीनें ॥ ३७ ॥ लागतां हरिचरणप्रहार ॥ प्राण सोडी शकटासु
 रॆं धरिला दुराचार ॥ चरणस्पर्शें भगवंतें ॥ ३८ ॥ पूर्वी किला आहिल्योधार ॥ आतां
चरणीं उधरी शकटासुर ॥ गाडा मोडोन जाला चूर ॥ तों माता बाहेर पातली ॥ ३९ ॥ नंद
आला बाहेरून ॥ तों गाड्याचे जाले चूर्ण ॥ मिळाले सकळ गौळीजन ॥ आश्रीये

(५)

करितीतेधवां॥८०॥म्हणतीवैंचागाऊकांणेंआणिला॥बाळासमीपस्थ्रपणजा॰
ला॥जरीआसनावरीलोटला॥तरीउरीनउरती॥८१॥नंदम्हणेयशोदेसुंदरी॥वि
घ्नयेतातिकृष्णावरी॥तुंयासिनविसंबेआहोरात्री॥हृदईंधरीसर्वदा॥८२॥आ
सनींभोजनींशयनीं॥विसंबोनकोचक्रपाणी॥जागृतीसुषुप्तीस्वप्नीं॥विसर
सीवाहरीतें॥८३॥दळितांकांडितां[illegible]तां॥विसरोंनकोकृष्णनाथा॥येशो
दसितेंएकतां॥परमसुखवाटले॥[illegible]गाऊकांणेंचूर्णकेला॥कोणासन ३
कळेहरीलीळा॥आसोआंगणीस[illegible]रांगों लागलाहळुहळु॥८५॥खळीरां त्रि
गेवनमाळी॥दाटोनिलोकेआंगणी[illegible]॥बळिरामहीआलाजवळी॥खेळ
वयापाठिराखा॥८६॥साक्षात्शेषनारायण॥तेहेयादववंसीबळिरामकृष्ण॥
गोष्टांगणीदाघेजण॥चरणींनेपुरेंरुणझुणती॥८७॥येकगोरयेकश्यामवर्ण॥की
येकविष्णुयेकमदनदहन॥तैसेरांगतीदोघेजण॥चरणीनेपुरेंगर्जती॥८८॥दोघे

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(5A)

लोकतीनंदांगणीं ॥ जैसे उडगणपती आणि दिनमणी ॥ दोघेही धुळी घेवोनी ॥
जावळामाजि घालिती ॥ ७१ ॥ धुळीनें भरलें आंग वदन ॥ हांसती येकासयेक
पाहोन ॥ सळकतील रुनदहन ॥ आकर्णनयेन दोघांचे ॥ ७२ ॥ कीं ते बाळदि
गंबर ॥ दोघेहीं उलती सकुमार ॥ कीं ते तपस्वी निर्विकार ॥ नंदांगणीं शोभती
॥ ७३ ॥ यशोदा आणि रोहिणी ॥ येती जों आंगणी ॥ मग दोघे दोहीकडे उ०
घांवोनी ॥ हांसताती रदच्छदा ॥ [illegible]ते वे जे जानुयुगळ ॥ तयें मिठी घा
ली घननीळ ॥ वरी वक्रा निम्रुरळ [illegible] ॥ गदगदांटें हांसती ॥ ७४ ॥ धुळीनें भ
रलें निजांग ॥ मातेनें उचलिला सवेग ॥ पूर्णब्रम्हानंद श्रीरंग ॥ हृदयीं दृढ ध
रियेली ॥ ७५ ॥ पल्लवें पुसिली आंगिचीं धुळी ॥ मातेनें वदन विलोकी वनमा
ळी ॥ धन्य यशोदा वेल्हाळी ॥ स्वयें बनें दत हरीतें ॥ ७६ ॥ शेषनारायणा उचलिले
दोघे ऽहातें नेवोनी सोडिलें ॥ तों गौळणी पातल्या तत्वेळे ॥ रचेळावया कारणें ॥ ७७

तोंश्रीरंगदुडुदुडुधांवत ॥ रांगतांबैसोनपेंगत ॥ सर्वेंचिबळिरामयेवोनिपाहत ॥ ग
दगदाहांसतदेखेही ॥ ५७ ॥ आकर्णनेत्रकर्णींकुंडलें ॥ कंठीवाघनखेंपदकशोभ
(5) लें ॥ वांकीमणगटीबिंदलीसुढाळ ॥ झळकतातीमुद्रिका ॥ ५८ ॥ कटींझळकेक
टीसूत्र ॥ क्षुद्रघंटाकिणकिणतीसुस्वर ॥ जैसावेदश्रुतीगंव्हर ॥ सुक्ष्मआर्यबो
लती ॥ ५९ ॥ नेपुरेंरुणझुणतीसा[illegible] ॥ मातेनेंश्रीकृष्णधरोनिकरीं ॥ पात्रबं ५
द्भुमीवरी ॥ हळुहळुचालविती ॥ [illegible]दमंदचालेगोविंद ॥ हळुवनेपुरेंकरि
तीशब्द ॥ तोंजवळिपातलानंद ॥ हर[illegible]तडीबा ॥ ६० ॥ नंदहसाआश्चर्येंकरो
न ॥ चालवैकुंठीचेंनिधान ॥ सर्वां[illegible]ला आस्खळोन ॥ नंदसांवरोनधरीन ॥ हर
बळिरामआणिजगजीवन ॥ येकयेकाचाआश्रयधरोन ॥ कांपतकांपतदोघे
जण ॥ उठोनउभेराहती ॥ ६१ ॥ सर्वेंचिआदळतीधरणी ॥ गदगदाहांसेचक्रपाणी ॥ स
वेंचिउभेराहोनी ॥ दुडुदुडाटेनाचनी ॥ ६२ ॥ नंदआणियशोदाजननी ॥ भोंवत्यामि

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(5A)

काल्यानितंबिनी॥ शेषशाहि चक्रपाणी॥ नाचतां दोघे पाहती ते॥६५॥ उल्हासें नृ
सतांडव॥ दोन्ही दाविती हावभाव॥ तेलास्यें कळा माधव॥ दावीत से तेधवां॥६६॥
करटाळियानितंबिनी॥ वाजविती कौतुकें करोनी॥ म्हणती नाचे रे चक्रपाणी॥ नं
दनयनी पाहत॥६७॥ हस्तसंकेत दावी भगवंत॥ नृत्य करी डोलत डोलत॥ भोंवत्या
गौळणी हांसत॥ हरी पाहत त्याकडे॥६८॥ वेष्टीत गौळणी सकुमार॥ त्यांत कमळ
कर्णिका सुंदर॥ मध्यें श्रीकृष्ण [illegible] ळ वर्णिला सुली॥६९॥ सूर्या भोंव
तीजैसी किर्णें॥ कीं शोसी वेष्टीत तारा [illegible]॥ कीं सुगुटा भोंवतीं रत्नें॥ तैश्या का
मिणी विलसती॥७०॥ कीं देवीं वेष्टिला सहस्रनयन॥ कीं प्रेमळ भक्त कुमारम
ण॥ कीं ऋषी वेष्टीत कमळासन॥ जगजीवन ते विशोभे॥७१॥ नृत्य करी जग
जीवन॥ मंदहास्य उदार वदन॥ ते नृत्यकळा देखोन॥ सकळ गौळणी विस्मित॥७२
विचित्र कळा दावी माधव॥ दशावतारिचे हावभाव॥ देखतां सद्गदीत सर्व॥ गौळी
जन जाहल्या॥७३॥ नंदयशोदा गौळणी॥ नाचती तेव्हां प्रेमें करोनी॥ तों आकाश

(६)

आणि धरणी ॥ नाचों लागली आनंदें ॥ ७४ ॥ पृथ्वी तेज वायो जळ ॥ नाचों लागले सुर
सकळ ॥ नाचे कैलासीं जासनीळ ॥ भवानीसहीत आनंदें ॥ ७५ ॥ नाचे वैकुंठ सत्य
लोक ॥ देवेंद्र सूर्य शशी नायक ॥ गण गंधर्व वसु आष्टक ॥ ऋषीमंडळ नाचतसे ॥ ७६ ॥
स्वर्ग मृत्यु पाताळ ॥ नाचती चतुर्दश लोक सकळ ॥ नाचती पृथ्वीचे नृपाळ ॥ परि
वारेंसी तेधवां ॥ ७७ ॥ नवखंड सप्तद्वीपें ॥ नाचती हरीप्रतापें ॥ छपन्न देश आनु
तापें ॥ नाचती तेधवां ॥ ७८ ॥ मे[illegible] पोर पोर ॥ वनस्पती नाचती आठरा ६
भार ॥ वेदशास्त्रें पुराण समग्र ॥ [illegible] छंदें नाचती ॥ ७९ ॥ नाचती गोकुळींची
मंदिरें ॥ नाचती उनरडी देव्हारे ॥ धा[illegible] करसरें ॥ नाचत नवी सायेती ॥ ८० ॥ उखळें
जाती मुसळ ॥ पदार्थमात्र येक विवेक ॥ ना[illegible] लागला घननीळ ॥ दावी कौतुक भक्ता
तें ॥ ८१ ॥ नंद धांवोनि जवळि आला ॥ म्हणे माझा सकुमार भागला ॥ हृदईं धरोनि
आळंगिला ॥ चुंबन दीधलें प्रीतीनें ॥ ८२ ॥ नंद आनंत जन्म तप केलें ॥ येकदाची
फळा आलें ॥ यशोदेचें सुकृत प्रगटलें ॥ येकदा च तेवेळे ॥ ८३ ॥ सादांपीमा नापितरी ॥

वाटेंतपकेलेंहिमकेदारी॥ तरीचमांडीवरीश्रीहरी॥ रात्रदिवसखेळत॥८४॥ कींद्वारी
रकर्वती घालोनी॥ टाकिलें प्रयागीत्रिवेणी॥ तरीश्रीहरीमुखचुंबोनी॥ वारंवारपाह
ती॥८५॥ कींसाधिलेंपंचाग्निसाधन॥ निराहारपुरश्चरणेंचांद्रायन॥ तरीवत्सासपुढेंघे
वोन॥ यशोदानंदनीजती॥८६॥ कींमाहा[illegible]केलेंथोर॥ विपुळहस्तेंपूजिलाधरा
मर॥ तरीवसांगातेंघेवोनसर्वेश्वर॥ यशोदाजेविती॥८७॥ कींसप्रेमेंकेलेंह
रिकीर्तन॥ कींकेलेंसंतांचेंआर्चन॥ तरीच वनवपंकजदळनयन॥ मिठीघाली
निजगळा॥८८॥ जोब्रम्हानंदपरात्पर॥ तोजाहलानंदाचाकुमर॥ कींगोकुळिया
चेंतपतरुवर॥ उंचावलेंब्रम्हांडी॥ [illegible]नाकळेवेदश्रुती॥ त्यासिगोवळणीबो
लेंसिकविती॥ बोबडेंबोलोनश्रीपती॥ मनमोहीततयांतें॥९०॥ बोलबोलेजो
हृषीकेसी॥ आर्थनकळेब्रम्हादिकासी॥ गौळणीम्हणतीहृषीकेसी॥ उठबोल
णनकळेतुसें॥९१॥ शेषआणिनारायण॥ आंगणीधांवतीदोघेजण॥ यशोदेचे

गळायेघोन ॥ मिठी घालिती साक्षेपें ॥ ९२ ॥ ऐक गोरें येक सावळें ॥ यशोदेसी दृढ धरि
(२) ले ॥ बळिभद्र म्हणे ते वेळे ॥ माझी माता यशोदा ॥ ९३ ॥ कृष्ण म्हणे माझी माये ॥ ब
ळिराम म्हणे माझी माये ॥ कृष्ण म्हणे गे आमाये ॥ बळिरामासि सांग काही ॥ ९४
तंव तो बळिभद्र उगा न राहे ॥ मागुती म्हणे माझी माये ॥ कृष्णें लोळणी लवलाहें ॥
घातली तेव्हां रडती ॥ ९५ ॥ यशोदा कृष्णासदृढ दई धरोन ॥ म्हणे मी जननी तुझी ६
चपूर्णी ॥ मागुती खेळावया दोघु ज[illegible]हा बाहेर चालिले ॥ ९६ ॥ मसल ते कडे दो
घे धांवती ॥ गातो कंठ कनपाहती ॥ ये[illegible]मा घे येक पळती ॥ आउरचु ळती वाटेसी ॥ ७
मागुती दोघे उठोन ॥ पळती केउ जाती धांवोन ॥ बळिराम म्हणे जगजीवन ॥ पक्षी
धरोन नेउं चला ॥ ९८ ॥ रांवे काग साळया ॥ दोघे धांवती धरावया ॥ तों पक्षी जाती उ
डोनियां ॥ क्षणमात्रें न लगतां ॥ ९९ ॥ मग ऊर्ध वदन करोनी ॥ तटस्त विलोकिती न
यनी ॥ कृष्ण म्हणे उडोनी ॥ पक्षी आणीन आवघे ॥ १०० ॥ हरी म्हणे मी आकाशा

(7A)

वरीउऊन ॥ येरू म्हणे मीं पृथ्वी उद्धरलीन ॥ ऐसे ते शेषजगजीवन ॥ बाललीला दावि
ती ॥ १ ॥ सोडिती तान्ही वांसरें ॥ ते उठती नाना विकारें ॥ वछासारिख्या उड्या निर्धारि
देघेघेती येकदां ॥ २ ॥ वांसुरें हुंबरती नानागती ॥ आपणही तैसेंचि करिती ॥ वछ
कौतुकें नाचती ॥ थै थै म्हणती दोघे जण ॥ ३ ॥ आली आळी पिटिती वांसुरें ॥ धाव
तां धापा दाटती त्वरें ॥ तां येक बोलत ॥ त्यास सापरी वेंटाविती ॥ ४ ॥ धांकटे म
ळवोनि गोपाळ ॥ माघें शोभे वैकुंठपाळ ॥ चळ सेना नानाखेळ ॥ बाललीला करो
नियां ॥ धाइ केउ मथुरेंत कौंसा चिंता ॥ म्हणे वैरी वाढतो गोकुळांत ॥ आतां को
णा जाउन आकस्मात ॥ वधोन येईल मयातें ॥ ६ ॥ तों कंसातें म्हणे त्रुणावर्त ॥ मी
वधीन तुझिया आरीतें ॥ वायु रूपें गगनपंथें ॥ आकस्मात जाईन मी ॥ ७ ॥ जैसे
पक्षी आमिष उचलित ॥ तैसा उउचीन आकस्मात ॥ कीं सुधारस घट त्वरित ॥ उ
रगरिपु नेत जैसा ॥ ८ ॥ तैसें आकस्मात शत्रुसी ॥ उचलोनि आहीन तुजपासीं ॥

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

त्रुणावर्तबोलतां मानसी ॥ कंसरावो संतोषला ॥ ९ ॥ वस्त्रभूषणें देवोनि गौरविला ॥ त्रु
णावर्त वायोरूपें चालिला ॥ गोकुळा समीप पातला ॥ वात सुटला आदभुत ॥ इकडे
(४) यशोदा आपुले आंगणीं ॥ कडे घेवोनि चक्रपाणी ॥ उभी ठाकली तेक्षणीं ॥ गौळणी
सीं बोलत ॥ ११ ॥ जगदात्मा मनमोहन ॥ त्रुणावर्त येतो जाणोन ॥ मग काय करी जगजी
वन ॥ जडबहुत जाहला ॥ १२ ॥ जड बहु … वाटला ॥ येशोदेनें खालें उतरिला ॥ हरि खु
डदुडा बाहेर गेला ॥ तों सूटला वात वेगें … सुटला ॥ आरिप्रळय समिर ॥ धुळीनें भ ७
रलें आंबर ॥ सामाजि गोकुळ समग्र … नासें जाहलें ॥ १३ ॥ येक म्हुहुर्ते पर्यंत ॥
हलकालोळ गोकुळीं होत ॥ वृक्ष उन्म[ळोन] जात ॥ आकाशामार्गी द्विजे जैसे ॥ १४ ॥ न
दिसे कोण्ही कोण्हातें ॥ माता नोळखे बाळकातें ॥ नेत्र झांकोनि निजहस्तें ॥ जन जा
ले मुर्छित ॥ १६ ॥ वाटे पृथ्वी जात रसातळातें ॥ कीं गोकुळ उडालें आकाशांत ॥ कीं ग
गन आलें खालतें ॥ आवनीवरी गेली पां ॥ १७ ॥ वृंहं कडे वृक्ष उडोन ॥ पडती गोकुळा

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(8A)

वरीवाउकडोन ॥ मंदिरं जाती मोडोन ॥ विदारून प्रळयवातें ॥ १८ ॥ त्रुणावर्तें हरीसकुव
लोन ॥ निराळमार्गें गेला घेवोन ॥ तें जाणोन मनमोहन ॥ रूप अद्भुत प्रगटिलें ॥
त्रिवेसी धरिला त्रुणावर्त ॥ श्रीहरीनें बळ आद्भुत ॥ सिरकुमळ आकस्मात ॥ पिळु
न खुडिलें केशवें ॥ २० ॥ गोकुळ प्रदेसी अरण्यांत ॥ पडिलें त्रुणावर्ताचें प्रेत ॥ मारु
तीक मळदळाक्ष गोकुळांत ॥ प्रवे[illegible]पचां ॥ २१ ॥ वायो राहिला अद्भुत ॥ लो
क जाले सावचित ॥ यशोदा म्हणे [illegible]नाथ ॥ कायजालाययोन ॥ २२ ॥ यशोदा
वें हुंकडे धांवत ॥ आळोआळी श्री[illegible]हत ॥ धबधबा वक्षस्थळ बडवित ॥ थो
र आकांत जाहला ॥ २३ ॥ नंद धांवे बिदोबिदी ॥ गौळी हुडुकिती सांदोसांदी ॥ यशो
दे भोंवते मांदी ॥ गौळिणींची मिळाली ॥ २४ ॥ गोकुळींचे जन समस्त ॥ बुडाले शोक
समुद्रांत ॥ तों हुडुहुडा धांवत ॥ श्रीकृष्ण येतां देखिला ॥ २५ ॥ मायेनें धांवोनि उचलि

(१)

ळा ॥ सप्रेमें ह्रुदईं आळंगिला ॥ नंदगोळीं ते वेळा ॥ परमानंदें धांवती ॥ २६ ॥ नंदें हरी कडिये
तला ॥ म्हणे कोठें गेला होतासि बाळा ॥ इंदिरावर मंदिरा आणिला ॥ मोटा सोह
ळा नंद करी ॥ २७ ॥ गोम्ह हिरण्य रत्नदान ॥ द्विजांसि दिधलीं नंदें तेणें ॥ मग येशो
दे सि म्हणे ॥ न विसंबे कृष्णासी ॥ २८ ॥ आसो कंसासि कळला वर्तांत ॥ प्राण
समूळ कलाउण वर्त ॥ कंस परम [illegible] ॥ धकधकीत मना माजी ॥ २९ ॥ गोत्रें
जाली विकळ ॥ जैसें सर्प बोण व्यानें [illegible] ळे ॥ की माहाव्याघ्र हारंबळे ॥ कपाळ
शूळें करानी ॥ ३० ॥ की पंकगतें मा[illegible] ॥ की कुह आउक लापंचानन ॥ की ८
इंद्रजीत पउलियां रावण ॥ चिंताक्रांत असा पैं ॥ ३१ ॥ आसो इकडे गोकुळीं ॥ वोसं
गा ध्वेनु वनमाळी ॥ स्नान पान करवी वेल्हाळी ॥ यशोदा देवी येकदा ॥ ३२ ॥ पिं
पळवान नीर केले ॥ जावळ माथें सरसाविले ॥ तों जांभई दिधली ते वेळे ॥ सुरव

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai joint project

(9A)

विकाशलेंहरीचें ॥३३॥ कानामाघील जेमळी ॥ काढीत यशोदा वेल्हाळी ॥ जांभई
देतां तेव्हळी ॥ मुखामाजी विलोकित ॥३४॥ तों ब्रम्हांड उरले नासमस्त ॥ मुखामा
जि तेव्हां विलोकित ॥ असंख्य सृष्टी म्हणती तेथें ॥ घवघवीत दीसती ॥३५॥ क्षी
रसिंधु दोल्प सागर ॥ सप्त पाताळ उरगेंद्र ॥ गंगा कानन मनोहर ॥ मुखामाजी दी
सती ॥३६॥ वैकुंठ कैलास क्षीरसागर ॥ अनंतशाई सर्वेश्वर ॥ दिसती असं
ख्ये हरीचे अवतार ॥ ऋषी नेम नारद ॥३७॥ इंद्र अग्नि नैरूत्यपती ॥ वरूण
समिर कुबेर उमापती ॥ लोकसमवेत दिसती ॥ मुखीं दिसती हरीचे ॥३८॥ गो
कुळ गोपाळ यशोदा नंद ॥ मुखामाजि दिसे विशद ॥ तेथेंही स्तनपान करीत गो
विंद ॥ माय पुढें दिसतसे ॥३९॥ तेथेंही जांभई जगज्जीवन ॥ देतसे मुख पसरोन ॥
त्यांत दुसरें ब्रम्हांड पूर्ण ॥ यशोदा तें पाहत ॥४०॥ अनंत ब्रम्हांडींचा नाथ ॥ लीळा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

पाहतायेशोदेचेमन॥चरणतिर्था३

साचीपरमात्मसुत॥यशोदाजालीनटस्त॥बोलेंवालोंविसरली॥२॥आनंतय
(१०) शोदाआनंतकृष्ण॥आनंतनामेआनंतगुण॥ ॥आनंतनामआनंतकृष्ण॥जो
२ लेंउन्मनब्रम्हानंदी॥३॥सर्वेविघोलेंमायाजाळ॥जैसेंसूर्यआउजलदपड
ळ॥मायुतीस्तनपानगोपाळ॥पूर्ववतकरीतसो॥४॥मुखींदाविलेंविश्वरूप
धन्यधन्यजननीचेंतप॥ब्रम्हानंदतोआरूप॥मायेनेंपुढेंघेतला॥५॥जोलो ९
चनांम्रतसागर॥जोआदिमायेपेकर॥स्फटिकमंदिरांगणमांदार॥ज
लजोक्षमवजनकजो॥६॥आसोनिंरघेदकदिपाकर॥जोशाउगुणऐश्व
र्यसमुद्र॥जोभक्तमानसचकोरचंद्र॥तोजादावीपक्षातें॥७॥येशोदेनेंहरीउ
चलिला॥रत्नजडितपालखा॥निजविला॥गीतगातातितेवेळां॥यशोदादेवी
तेधवां॥८॥श्रीरामचरित्रचांगलें॥येशोदेनेंतेव्हांगाईलें॥ऐकतांजेंसकळ॥
कलीकल्मषदहननहोती॥९॥पाळणासोवधकृष्णनाथ॥आउलीपूर्वलीळा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

ऐकत ॥ यशोदास्यानंदें उल्लत ॥ पालखा हालवीत हरीचा ॥ ९ ॥ जो कमळणीमि
त्रकुळभूषण ॥ आनंगदहनहृदयजीवन ॥ विद्वज्जनमनमांदुसरत्न ॥ तो रघु
नंदन साजिरा ॥ १० ॥ जो ब्रम्हानंद निर्मळ ॥ तो जाला दशरथाचा बाळ ॥ लीळा
(10A) वतारी तमाळनीळ ॥ आयोध्येमाजी आवतरला ॥ ११ ॥ जो जलजनाभ जल
जवर्ण ॥ जलधिजाईजलजलोचन ॥ भवजलतारक जलदवर्ण ॥ जगपा
ळण जगद्गुरु ॥ १२ ॥ जो कमलोद्भवाचा गुरु पुर्ण ॥ तो वसिष्ठासि निघाली
शरण ॥ श्रीगुरुमुखें निजज्ञान ॥ रघुनंदन श्रवण करी ॥ १३ ॥ दशरथासि मा
गे विश्वामित्र ॥ म्हणे देउं श्रीराम राजीवनेत्र ॥ पिशिताशन अपवित्र ॥ क्रतुमा
खा भंगिती ॥ १४ ॥ सौमित्रसमवेत स्मरारीमित्र ॥ घेउनि चालला गाधीपुत्र ॥
वाटेसि ताटिका दुर्धर ॥ राक्षसी उभी ठाकली ॥ १५ ॥ दश सहस्त्र कुंजरांचें बळ ॥
येवढी ताटि ताटिका सबळ ॥ गाई ब्रम्हण देखताना लोका ॥ दाढे घाली निरगळी

(11)

ते।।७६।।ऐसि येनाटिकेसि राजीवनयन।।निर्दाळीली येका विबाणें।।पुढें सिध्याश्र
मीं रघुनंदन।।कीर्ति केली आगाध।।७७।।वीस कोटि न्वोन्ये सहीत सुबाहु।।ता
ट्का ळमारी आज्ञान बाहु।।पीसिता सेनाचे समुहु।।राजीवनेत्रें भंगिले।।७८
मिथुळे सियेनां रघुनंदन।।वेष्टीत समागमें विद्वज्जन।।जैसा श्रुती वेष्टीत वेद
नारायण।।तैसा रघुनंदन आनसे [illegible] कीं निर्जेरसम वेतसहआक्ष।।कीं ता १०
पस वेष्टीत वीरूपाक्ष।।श्रीराम ते [illegible] लप आक्ष।।धरामरीं वेष्टिला।।८०।।
तो पद्मजानत कन्यका सुंदरी।।पद्म [illegible] वर वाटे सि अपरी।।वर एरजें ते पद्मनेत्री
पावन जाली तेथ चां।।८१।।तेगोत [illegible] प्रियललना।।ते नमस्कारी रविकुळभू
षणा।।म्हणे हेस जलज्जलदवर्णी।।उधरिलें मजलागी।।८२।।पुढें त्रिंबकभंगोनि
रघुवीरें।।जानकी परिणिली प्रताप शूरें।।पुढें मार्ग वजिं कोन त्वरें।।आयोध्ये
सि राम आला।।८३।।कैकैवरदा निमित्य।।वना चालिला रघुनाथ।।सीतासो

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(11A)

मित्रसमवेत ॥ सम जात तपोवना ॥६४॥ वनासि गेल्यां रघुनंदन ॥ मार्गें दंडकारण्यपाव
ला म रण ॥ चौदा वरुषें माहां आरण्ये ॥ कौषल्यात्मजें सेविले ॥६५॥ श्रीराम राहि
ला पंचवटी ॥ सौमित्रा समवेत सीता गोरटी ॥ रणरंगधीर जगजेठी ॥ राहिला तटीं
गौतमीच्या ॥६६॥ तेथें कापट्यें येवोन रावण ॥ केलें जानकीचें हरण ॥ तो श्रीर
ण पाळण्या तुन ॥ गर्जे निहाकपि ॥६७॥ पाळण्या रचाल तें उडी टाकोन ॥
हातीं घेवोनि धनुष्यबाण ॥ सुंदर सुरवदन ॥ रघुनंदन उभा तेथें ॥६८॥
आरक्तादि सतीं राजीवनयन ॥ हातीं ज्या पबाण ॥ म्हणे कोठें दावी वो राव
ण ॥ टाकीन छेदोन क्षण एकार्धे ॥६९॥ कोठें नळनीळ सौमित्र ॥ कोठें निराळोद्भव
पुत्र ॥ कोठें जांबुवंत तरणीकुमर ॥ वाळीसुन कोठें आहे ॥७०॥ पाषाणी ष्टों कारे
समुद्र ॥ सुवेळेसि जाऊं चाद ळभार ॥ लंकेसि आगन लावा सत्वर ॥ रजनीचर संहा
रा ॥७१॥ बाहीर रावण आणा रत्वरें ॥ छेदितों आतां दाही सिरें ॥ ठाकदिल्ही आवे

(12)

त्रों योर ।। पंकजनेत्रें तेधवां ।। ७२ ।। यशोदा भयाभीत तटस्त ।। म्हणे काय मांडलाक
ल्पांत ।। ये काये कीं रघुनाथ ।। आकस्मात प्रगटला ।। ७३ ।। ऐसें कौतुक यादव
रायें ।। दाविलें आपुलें जननियें ।। सर्वांविये यशोदा पाळण्यांत पाहे ।। तों रडता हे स्व
छंदें ।। ७४ ।। यशोदेसी नवल वाटलें ।। काय स्या म्हणे स्वप्न देखिलें ।। आद्भुत ह
री लीला न कळे ।। भव विरंचीसि [illegible] ।। ७५ ।। कृष्ण म्हणे जननियें ।। मज पा
ई वेगें कडियें ।। आंगणीं तुं अभी राहे [illegible] ळे ।। लक्षणभरी ।। ७६ ।। धन्य ते नंदाचें आं ११
गण ।। जेथें क्रीडे मनमोहन ।। तेणें [illegible] दपुमीवरी जगजीवन ।। सहज जावो
न बैसला ।। ७७ ।। कृष्ण केवळ घन नीळ ।। नीळ बंद भूमिका [illegible] ढाळ ।। दोहीं वियेक रू
प निर्मळ ।। दुसरेपण दिसेना ।। ७८ ।। जवळि आसो नि घन नीळ ।। ~~नीळवर्ण भूमिका~~
~~सुढाळ~~ ।। माता म्हणे काय जाला बाळ ।। धाबीरली यशोदा वेल्हाळ ।। मंदिरामा
जि पाहे ना ।। ७९ ।। मागुती धांवे आंगणीं ।। म्हणे कोठें गेला चक्रपाणी ।। आलो आली

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(1217)

नंदराणी ॥ धुंडीत हिंडे हरी तें ॥ ८० ॥ हिंडली संपूर्ण गोकुळ ॥ परी ठांई न पडे घननीळ
गोपी धांवल्या सकळ ॥ नंदमंदिरांत धावां ॥ ८१ ॥ यशोदा परतोन आली मंदिरीं ॥
हृदय पिटीन दोहीं करीं ॥ म्हणे मी आतां केउती करीं ॥ धातला होता श्रीकृष्ण ॥ ८२ ॥ पृ
थ्वीमाजि आश्चर्य जालें ॥ कीं गंधर्वीं [illegible]लोनि नेला ॥ म्हणोन यशोदा वेल्हाळ
शोक करी आद्भुत ॥ ८३ ॥ आंगण[illegible]सोनि श्रीहरी ॥ परी न दिसे चिंतया नेत्रीं
जन भुललेया परी ॥ नाना साधनें करिती ॥ ८४ ॥ जवळि असोनि जगजीव
न ॥ कां सेविती घोर विपिन ॥ निराहार पंचाग्नि साधन ॥ नाना यज्ञ करिती ये
क ॥ ८५ ॥ येक घेती वायो आहार ॥ नग्न मौनी जटाधार ॥ येक नागवे हिंडती दि
गंतर ॥ परी श्रीवर सांपडेना ॥ ८६ ॥ शमदम अष्टांगसाधन ॥ नाना व्रताचरण
तीर्थाटण ॥ येक वेदाभ्यासी शास्त्रनिपुण ॥ परी तो निधान न सांपडे ॥ ८७ ॥ ब्रह्म
चर्य गृहस्थाश्रम ॥ वानप्रस्थ चतुर्थाश्रम ॥ परी ठांई न पडे मेघश्याम ॥ व्यर्थ

अमपावती॥८८॥ न करितां सारासार विचार॥ टांगोनघे तीसेविती धूर॥ संतास
न पुसती पामर॥ व्यर्थ गिरिकंदर सेविती॥८९॥ आम्ह्यासि ल्या चवुदे शविद्या
परी नेणती जगद्वंद्या॥ परी विद्या ते विद्या अविद्या॥ ब्रम्हविद्या जयानाहीं॥९०॥
(13) हरीप्राप्तीवीण कोरडें ज्ञान॥ तयावेंगळें आज्ञान॥ भगवत्प्राप्तीवीण दावी म
जन॥ तेंसोंग जाणणनटावें॥९१॥ कृष्णप्राप्तीवीण कीर्तन॥ चाऊगावकायकरो
न॥ कोल्हाटी शास्त्रें दावी श्रमोन॥ पडोनिन देतो॥९२॥ कृष्णप्राप्तीवी
ण करी कर्म॥ तो वतयासि पडिला भ्रम॥ हरीप्राप्तीवीण धर्म॥ तो अधर्म म्हणा
वा॥९३॥ जैसी मेंदाडीशां ननाजा बकावें जैसें ध्यान॥ कीं घंटापारधिया
चें गायन॥ कीं मुरचमंडलावेंद्रपेवें॥९४॥ कीं बेगडाविकेलें नग॥ कीं पतंगाचा क्ष
णिक रंग॥ आसारूपा न करितां श्रीरंग॥ सर्वसाधनें व्यर्थवी॥९५॥ आंगली
आसोन जगजीवन॥ व्यर्थ गोपी गेल्या भुलोन॥ म्हणोन भिक्षुरीत्या आसोन॥

१२

तयाज्ञानन व्हेतें ॥९६॥ नाकींचें मोती सुढाळ ॥ गळा घालीये एक वेल्हाळ ॥ ते किस
रोनि तात्काळ ॥ घरीं केर शोधीत रे ॥९७॥ तैसी यशोदा म्हणे सकळ सदन ॥ शो
धिली म्या ह्मीकारणें ॥ स्थुळ लिंग कारण माहाकारण ॥ शोधोनियां पाहिलीं ॥ ४८
आवस्था गुण भोग खाणी ॥ त्यांत अभिमान त्यारिवाणी ॥ पिंड ब्रम्हांड उ
वीं तत्वें शोधुनी ॥ हरी लागी पाहि[illegible] ॥ वेदशास्त्र पुराण ॥ नाना ग्रंथ नाना
साधन ॥ उपरियामाउ या हरीका[illegible]उचार शोधिल्या ॥२००॥ यशोदा म्ह
णे करूं काये ॥ कैसा हरी मज प्राप्त रे [illegible] काळ वेगे घरूं पाये ॥ हरी प्राप्ती कारण ॥१
नंद आला आंगणात ॥ येशोदा [illegible] आकांत ॥ धांवत्या गौळणी रडत ॥ श्री
कृष्णनाथ पाहती ॥२॥ म गम्हणे जगजीवन ॥ माता तात्काळ सोडील प्राण ॥
नीळबंद सुमी वरोन ॥ दुउदुउं धांवली ॥३॥ तों नंदें देखिला आकस्मात ॥ धांवो
न सप्रेम हृदइं धरित ॥ येशोदा गौळणी समस्त ॥ जवळि धांवती तेधवां ॥४॥ मा

(13A)

येसिआलाप्रेमपान्हा॥आउचें घेतलीरजीवनयना॥म्हणे बापाजगजीवना॥
कोठेंगेलाहोतासी॥थाकृष्णम्हणेवोजननी॥मीयेथेंचिहोतोंआंगणी॥ये
(१५) शोदेचेनिजमनी॥ब्रम्हानंदउचंबळे॥६॥घरांतघेउनिगेलीकृष्णा॥पहुडविं
लाहृदयपाळणा॥सुकम्हणेकुरु[illegible]षणा॥ऐसीलीळाआद्भुत॥७॥जन्मेज
यासम्हणेवैशंपायन॥आगाध[illegible]यांचेंपुण्य॥आवतरलाइंदिराजीवन॥ १२
पावनकेलेंसमस्ता॥८॥श्रीकृष्ण[illegible]रत्नखाणी॥उघडलीपूर्वपुण्येकउ
नी॥येथिंचेजोहरीसंतज्ञानी॥[illegible]यनीपाहतीते॥९॥नानादृष्टांतसाहि
त्यरचना॥हिरेरत्नेंआमोलीकजाण॥[illegible]सभाग्यपाहोननयना॥निजहृदईसं
ग्रहिती॥१०॥जोआभागीआभावीकआसत्ये॥त्यासनरुचेहरीविजयग्रंथ॥
ग्रंथरूपेंयथार्थ॥श्रीमरथीकेवळहें॥११॥हरीविजयग्रंथश्रीमापूर्ण॥चेंद्रभा
गानिजजीवन॥तोहापंचमाध्यायजाण॥येथेंस्नानभक्तकरिती॥१२॥या

(15A)

तीर्थी करितां स्नान ॥ प्रत्यक्ष होय पांडुरंग दर्शन ॥ उभा कटीं कर ठेवोन ॥ स्वा
मी माझा तिष्ठतसे ॥ २१३ ॥ भीमातीर दिगंबर ॥ श्रीब्रम्हानंद विश्वेश्वर ॥ जग
द्गुरु श्रीधर वर ॥ निर्विकार आश्रयो ॥ २१४ ॥ श्रीहरीविजय ग्रंथ ॥ संमत ह
रिवंश भागवत ॥ प्रेमळ भक्त परिसा तो ॥ पंचमोध्याय गोड हा ॥ २१५ ॥ छ ॥
॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com